Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстарминистрлігі
«Қазгидромет» Республикалық мемлекеттік мекемесі
Қызылорда облысы бойынша филиалы

ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНЬ

Қазан 2026 жыл

Қызылорда, 2026 жыл

	Мазмұны	**Бет**
	Алғы сөз	3
1	Атмосфералық ауаны ластаудың негізгі көздері	4
2	Атмосфералық ауа сапасының жай-күйі	4
3	Жауын-шашын сапасының жай-күйі	8
4	Жер үсті сулары сапасының жай-күйі	9
5	Топырақтың ластануының жай-күйі	10
6	Радиациалық жағдай	10
	Қосымша 1	11
	Қосымша 2	13
	Қосымша 3	14

Алғы сөз

Ақпараттық бюллетень Қызылорда облысы бойынша "Қазгидромет" РМК филиалының қоршаған ортаның жай-күйіне мониторинг жасау кешенді зертханасының мамандары мен орындаларған жұмыстардың нәтижелері бойынша дайындалған.

Бюллетень Қызылорда облысы аумағындағы қоршаған ортаның жай-күйі туралы Мемлекеттік органдарды, қоғам мен халықты ақпараттандыруға арналған және ластану деңгейінің өзгеруі болған тенденциясын есе жатқан өзгерістер үрдісін ескере отырып, ҚР Қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін одан әрі бағалауға мүмкіндік береді.

Қызылорда облысының атмосфералық ауа қабаты сапасынын бағалау

1. Атмосфералық ауа қабатының негізгі ластаушы заттары

«Қызылорда облысы экология департаменті» және «Қызылорда облысы бойынша табиғи ресурстар және табиғат пайдалануда реттеу басқармасының» ақпараттарына сәйкес, қалада қоршаған ортаға эмиссия жүргізетін мекемелер саны 1633. Стационарлы көздерден шығарылатын нақты ластаушы заттар шығындылары 37,9 мың тонна құрайды.

Автотранспорт құрылғылар саны басты есепте жеңіл автомобильдер 64 651 мың бірлікті құрайды, оның 14 851 бірлігі газ қолданады.

Қызылорда облысы энергетика және тұрғынүй-коммуналдық шаруашылығы басқармасының ақпаратына сәйкес, Қызылорда қаласында 31 689 жеке тұрғын жайлар.

2. Қызылорда облысы бойынша атмосфералық ауаның ластану жай-күйі

Қызылорда облысының аумағында атмосфералық ауаның жай-күйіне бақылау жүргізу 8 бекет бойынша жүргізіледі, оның ішінде 1 қол күшімен сынама алу бекеті, 2 автоматты станция және жылжымалы экологиялық зертхананың көмегімен 2 нүкте бойынша жүргізіледі (1- қосымша).

Жалпы облыс бойынша 8 көрсеткіш анықталады: 1) РМ-10 қалқыма бөлшектер; 2) РМ-2,5 қалқыма бөлшектер; 3) қалқыма бөлшектер; 4) азот диоксиді; 5)күкірт диоксиді; 6)азот оксиді; 7)көміртегі оксиді; 8) озон; 9) гамма қуаттылығының дозасы.

Қызылорда облысы атмосфералық ауа сапасын бақылау нәтижелері

Қызылорда қаласы атмосфералық ауаның жалпы ластану деңгейі **төмен** болып бағаланды, СИ=0,8 (төменгі деңгей) және ЕЖҚ=0% (төменгі деңгей) мәнімен анықталды.

Акай кентінің атмосфералық ауаның жалпы ластану деңгейі **төмен** болып бағаланды, СИ=0,6 (төменгі деңгей) және ЕЖҚ=0% (төменгі деңгей) анықталды.

Төретам кентінің атмосфералық ауасының жалпы ластану деңгейі **төмен** болып бағаланды, СИ=0,5 (төменгі деңгей) және ЕЖҚ=0% (төменгі деңгей) анықталды.

Шиелі кентінің атмосфералық ауасының жалпы ластану деңгейі **көтеріңкі** болып бағаланды, СИ=4,4 (көтеріңкі деңгей), ЕЖҚ=2% (көтеріңкі деңгей) анықталды.

Арал қаласының атмосфералық ауасының жалпы ластану деңгейі **көтеріңкі** болып бағаланды, СИ=2,8 (көтеріңкі деңгей), ЕЖҚ=2% (көтеріңкі деңгей) анықталды.

Айтеке би кентінің атмосфералық ауасының жалпы ластану деңгейі **көтеріңкі** болып бағаланды, СИ=4,8 (көтеріңкі деңгей), ЕЖҚ=10% (көтеріңкі деңгей) анықталды.

Нақты мәндер, сондай-ақ нормативтерден асып кету еселігі және асып кету жағдайларының саны 1-кестеде көрсетілген.

1 кесте

Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр ($Q_{о.т.}$)		Ең жоғарғы бір реттік шоғыр ($Q_{м.б.}$)		ЕЖҚ %	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м^3	ШЖШ$_{о.т.}$ асу еселігі	мг/м^3	ШЖШ$_{м.б}$ асу еселігі		>ШЖШ	>5 ШЖШ оның ішінде	>10 ШЖШ оның ішінде
Қызылорда қаласы								
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,1929	1,2862	0,4003	0,8006	0	0	0	0
РМ-2,5 қалқыма бөлшектері	0,0010	0,0277	0,0052	0,0325	0	0	0	0
РМ-10 қалқыма бөлшектері	0,0017	0,0275	0,0252	0,0840	0	0	0	0
Күкірт диоксиді	0,0622	1,2433	0,3652	0,7304	0	0	0	0
Көміртегі оксиді	0,5566	0,1855	2,8918	0,5784	0	0	0	0
Азот диоксиді	0,0268	0,6698	0,0900	0,4500	0	0	0	0
Азот оксиді	0,0016	0,0273	0,0057	0,0143	0	0	0	0
Ақай кенті								
Қалқыма бөлшектері (шаң)	0,0367	0,2446	0,2875	0,575	0	0	0	0
Күкіртдиоксиді	0,0208	0,4164	0,0708	0,1416	0	0	0	0
Көміртегіоксиді	0,2410	0,0803	0,9722	0,1944	0	0	0	0
Төретам кенті								
Қалқымабөлшектері (шаң)	0,0034	0,0227	0,0744	0,1488	0	0	0	0
Күкіртдиоксиді	0,0053	0,1054	0,1234	0,2468	0	0	0	0
Көміртегіоксиді	0,2674	0,0891	2,6461	0,5292	0	0	0	0
Шиелі кенті								
Күкіртдиоксиді	0,0398	0,7960	2,2020	4,4040	2	51	0	0
Көміртегіоксиді	0,4207	0,1402	4,0273	0,8055	0	0	0	0
Азот диоксиді	0,0457	1,1434	0,1517	0,7585	0	0	0	0
Озон	0,0586	1,9520	0,1292	0,8075	0	0	0	0
Арал қаласы								
Күкірт диоксиді	0,0936	1,8711	1,3872	2,7744	2	39	0	0
Көміртегі оксиді	0,4860	0,1620	4,1932	0,8386	0	0	0	0
Азот диоксиді	0,0012	0,0290	0,0540	0,2700	0	0	0	0
Әйтеке би кенті								
Күкірт диоксиді	0,2753	5,5061	0,7012	1,4024	1	32	0	0
Көміртегі оксиді	2,6861	0,8954	23,9854	4,7971	10	218	0	0
Азот диоксиді	0,1311	3,2769	0,3811	1,9055	8	175	0	0

Экстремалды жоғары және жоғары ластану жағдайлары (ЖЛ және ЭЖЛ): Қызылорда қаласында тіркелмеген.

2026 жылғы қазан 2025 жылғы қазан айымен салыстырғанда Қызылорда облысындағы атмосфералық ауаның ластану деңгейі:

*** өзгеріссіз —** Қызылорда қ., Ақай кенті, Төретам кенті, Шиелі кенті, Арал қ., Әйтеке би кенті (3-кесте).

Кесте 3

Қызылорда облысының ауасының ластану деңгейінің динамикасы (қазан 2025 - қазан 2026 жж.)

Елді мекен	Ластану деңгейі		Негізгі ластаушы заттар ШЖШм.б.
	Қазан 2025 ж.	Қазан 2026 ж.	
Қызылорда қ.	Көтеріңкі СИ=2,1 НП=0,2	Төмен СИ=0,8 НП=0	
Ақай кенті	Төмен СИ=0,4 НП=0	Төмен СИ=0,6 НП=0	
Төретам кенті	Төмен СИ=0,8 НП=0	Төмен СИ=0,5 НП=0	
Шиелі кенті	Төмен СИ=1,2 НП=0,1	Көтеріңкі СИ=4,4 НП=2	Күкірт диоксиді (4,4 $ПДК_{м.р.}$)
Арал қаласы	Көтеріңкі СИ=4,1 НП=2,2	Көтеріңкі СИ=2,8 НП=2	Күкірт диоксиді (2,77 $ПДК_{м.р.}$)
Әйтеке би кенті	Төмен СИ=0,6 НП=0	Көтеріңкі СИ=4,8 НП=10	Күкірт диоксиді (1,4 $ПДК_{м.р.}$), азот диоксиді (1,9 $ПДК_{м.р.}$), Көміртегі оксиді (4,79 $ПДК_{м.р.}$)

Қызылорда қаласында соңғы бес жылдың атмосфералық ауаның ластану деңгейінің өзгеруі:

Кестеден көріп отырғанымыздай, 2025 жылы атмосфералық ауаның ластану деңгейі жоғары, 2026 жылы төмен деп бағаланды.

Қызылорда қаласының ауа райы ай бойы циклондардың, антициклондардың және атмосфералық фронттардың ықпалында болды. 2 градус аяз, нөсер жаңбыр,18 м/с екпенді байқалды.

Ақай кентінде соңғы бес жылда атмосфералық ауаның ластану деңгейінің өзгеруі:

Соңғы 5 жылда ластану деңгейі төмен деп бағаланды.

Төретам кентінде соңғы бес жылда атмосфералық ауаның ластану деңгейінің өзгеруі:

Соңғы 5 жылда ластану деңгейі төмен деп бағаланды.

Шиелі кентінде соңғы бес жылда атмосфералық ауаның ластану деңгейінің өзгеруі:

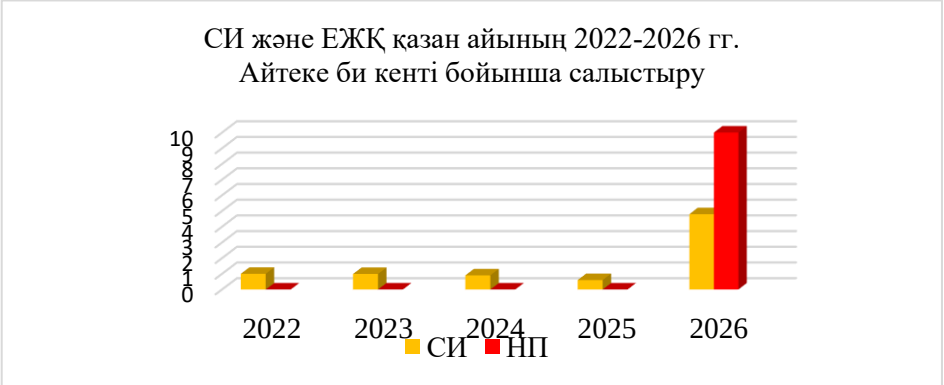
Кестеден көріп отырғанымыздай, атмосфералық ауаның ластану деңгейі төмен, 2026 жылы жоғары деп бағаланды.

Арал қаласында соңғы бес жылда атмосфералық ауаның ластану деңгейінің өзгеруі:

Кестеден көріп отырғанымыздай, 2024, 2025, 2026 жылы атмосфералық ауаның ластану деңгейі жоғары деп бағаланды.

Әйтеке би кенті соңғы бес жылда атмосфералық ауаның ластану деңгейінің өзгеруі:

Кестеден көріп отырғанымыздай, атмосфералық ауаның ластану деңгейі төмен, 2026 жылы жоғары деп бағаланды.

2. Атмосфералық жауын-шашын сапасының жағдайы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамына бақылау 3 метеостанцияда (Арал теңізі, Жусалы, Қызылорда) алынған жаңбыр суына сынама алумен жүргізілді.

Жауын-шашын сынамаларында сульфаттар 31,6%, хлоридтер 15,3%, нитраттар 1,8%, гидрокарбонаттар 22,1%, аммония 0,5%, натрий ионы 8,8%, калий ионы 3,1%, магний ионы 2,8%, кальций ионы 14,1%.

4-кестеде жауын-шашын құрамындағы жекелеген ластаушы заттардың сипаттамасы келтірілген.

Кесте 4

Жауын-шашынның химиялық құрамы

Көрсеткіш	**Метеостанциядағы ең аз концентрация**	**Метеостанциядағы ең жоғары концентрация**
Жалпы минерализация	Арал теңізі МС –58,39 мг/дм^3	Қызылорда МС – 272,70 мг/дм^3
Электрөткізгіштік	Арал теңізі МС –100,20	Қызылорда МС – 508,0
pH (сутегі көрсеткіші)	Арал теңізі МС –7,04	Қызылорда МС –7,59
Аниондар, мг/л		
Сульфаттар (SO_4)	Арал теңізі МС –9,32	Қызылорда МС –95,22

Хлоридтер (Cl)	Арал теңізі МС –6,34	Қызылорда МС –44,24
Нитраттар (NO_3)	Арал теңізі МС –2,50	Қызылорда МС –3,30
Гидрокарбонаттар (HCO_3)	Арал теңізі МС –23,18	Қызылорда МС –50,02
Катиондар, мг/л		
Аммоний (NH_4)	МС Қызылорда –0,47	Арал теңізі МС –1,22
Натрии (Na)	Арал теңізі МС –3,61	Қызылорда МС –25,41
Калий (K)	Арал теңізі МС –1,26	Қызылорда МС –9,05
Магний (Mg)	Арал теңізі МС –2,14	Қызылорда МС –7
Кальций (Ca)	Арал теңізі МС –8,82	Қызылорда МС –37,99
Микроэлементтер, мкг/л		
Қорғасын (Pb)	-	Арал теңізі МС –0,09
Мыс (Cu)	-	Арал теңізі МС –0,89
Күшән (As)	-	Арал теңізі МС –0,18
Кадмий (Cd)	-	Арал теңізі МС –0,11

4. Қызылорда облысы бойынша жер үсті сулары сапасының жай-күйі мониторингі

Қызылорда облысы аумағында жер үсті суларының сапасына бақылау су **2** объектісінің Сырдария өзені және Арал теңізі **7** тұстамасында жүргізілді.

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының **33** физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: *көзбен шолу, судың шығысы, су температурасы, еріген оттегі, сутегі көрсеткіші, ОБТ$_5$,ОХТ, қалқыма заттар, түсі, мөлдірлігі, иондар сомасы, құрғақ қалдық, гидрокарбонаттар, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді (азот, фосфор, темір қосылыстары) және органикалық заттар (мұнай өнімдері, ұшпа фенолдар), ауыр металдар.*

Қызылорда облысы аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторинг нәтижелері.

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Жер үсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесі» (ҚР СРИМ 04.06.2025 жылғы №111-НҚ бұйрығы)(бұдан әрі - Бірыңғай жіктеме) болып табылады.

Су объектілерінің су сапасы Бірыңғай жіктеме бойынша келесідей бағаланады:

5 кесте

Су объектісінің атауы	**Су сапасының сыныбы**		**Көрсеткіштер**	**Өлшем бірлік**	**концентрация**
	Қазан 2025 ж.	**Қазан 2026ж.**			
Сырдария өзені	3 сынып (*орташаластанған)*	3 сынып (*орташаластанған)*	Сульфаттар	мг/дм^3	198
			Магний	мг/дм^3	26
			Мыс	мг/дм^3	0,00183
			Жалпы темір	мг/дм^3	0,13

5 кестеден көріп отырғанымыздай, 2025 жылғы қазан айымен салыстырғанда Сырдария өзенінің жер үсті суларының сапасы айтарлықтай өзгермеген, сапа класы 3 сынып деңгейінде.

Қызылорда облысының су объектілеріндегі негізгі ластаушы зат сульфаттар, магний, мыс пен жалпы темір болып табылады.

Жоғары және өте жоғары ластану жағдайлары

2026 жылдың қазан айында Қызылорда облысының аумағында жоғары ластану және экстремалды жоғары ластану жағдайлары тіркелмеді.

2 Қосымшада тұстамалар шегінде су объектілерінің сапасы бойынша ақпарат.

5. Топырақтың ластану жағдайы

Топырақтың ластануын бақылау және топырақтағы ластаушы заттарды анықтау Қызылорда қаласында 6 нүктесінде және Қызылорда облысының 5 сынама алу нүктесінде жылына үш рет өткізіледі.

Топырақта ауыр металдардың мөлшері анықталады: кадмий, қорғасын, мыс, хром, мырыш. (кесте 7).

Кесте 7

Ауыр металдардың концентрациясы

Бақылау бекетінің атауы	Ауыр металдардың концентрациясы, мг/кг.									
	Cd		Pb		Cu		Cr		Zn	
	мин	макс	мин	макс	мин	макс	мин	макс	мин	макс
Қызылорда қ.	0,19	0,98	14,82	38,45	0,96	2,23	0,77	1,36	2,69	4,25
Ақбасты а.		0,28		18,37		1,69		0,34		2,48
Қуланды а.		0,19		16,92		1,12		1,31		2,09
Төретам а.	0,28	0,55	16,03	29,22	1,08	2,36	0,54	1,77	2,02	2,99

Іріктелген топырақ сынамаларында хром мөлшері шекті рұқсат етілген шоғыр шегінде болды.

Теміржол бекеті ауданынан алынған топырақ сынамасында қорғасын концентрациясы 1,20 ШЖШ.

6. Радиациялық жағдай

Атмосфералық ауаның ластауының гамма сәулелеуну деңгеі күнсайын жергілікті 3 метеорологиялық станцияларда (Арал теңізі, Қызылорда, Шиелі), Қызылорда қаласы (№3ЛББ) мен Ақай (№1ЛББ), Төретам (№1 ЛББ) және жерге жақын қабатында радиоактивтердің түсу тығыздығына бақылау Қызылорда облысының аумағында 2 метеорологиялық станцияларда (Арал теңізі, Қызылорда) ауа сынамасын горизонтальді планшеттер алу жолымен жүзеге асырлады.

Кесте 6

Көрсеткіштердің шекті мәндері

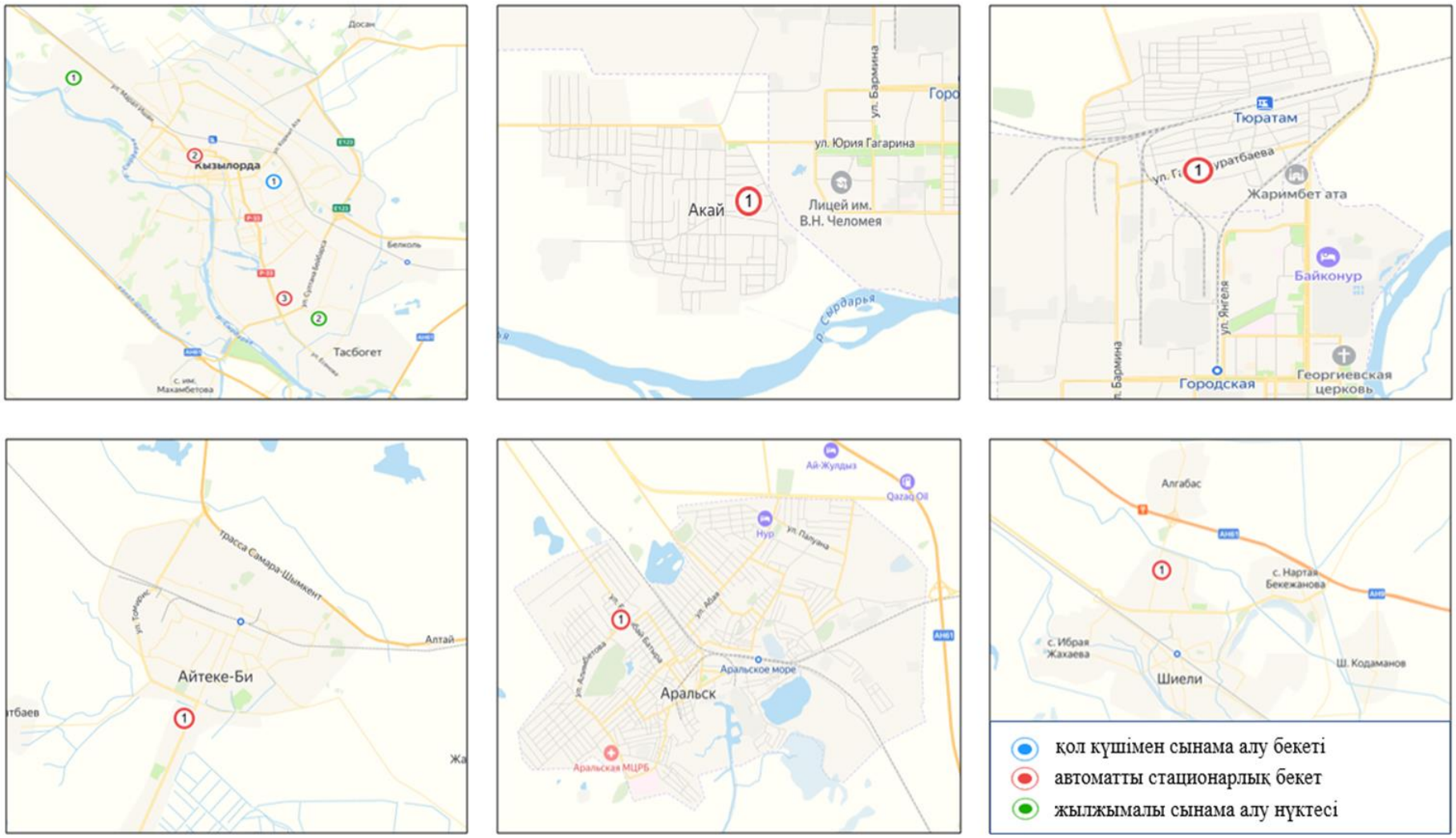
Көрсеткіш (ШЖШ)	Максималды концентрация	Минималды концентрация
Гамма-фон (0,57 мкЗв/сағ)	0,24 мкЗв/сағ	0,0 мкЗв/сағ
Тығыздық (110 Бк/м^2)	2,3 Бк/м^2	1,4 Бк/м^2

Облыс бойынша орташа радиациялық гамма-фон 0,12 мкЗв/сағ құрады және радиоактивті түсулердің орташа тығыздығы 1,9 Бк/м2 құрады, бұл шекті рұқсат етілген шоғырдан аспады.

1 Қосымша

Бақылау бекеттерінің орналасқан жері және анықталатын қоспалар

Бекет номері	Бекеттің мекен-жайы	Сынама алу	Анықталатын қоспалар
№1	Төрекулов көшесі 76	Қол күшімен сынама алу	қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, оксид азота.
№2	Берденов көшесі, 12,	үздіксіз режимде-әр 20 минут сайын	РМ-2,5 қалқымалы бөлшектері, РМ-10 қалқымалы бөлшектері, күкірт диоксид, көміртегі оксиді,азот диоксиді, азот оксиді.
№3	Қойсары батыр көшесі н/з		Қалқымала бөлшектер РМ-10, күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, гамма қуаттылығыны дозасы.
№1	Солтүстік промзона	Жылжымалы зертхана тоқсанына 1 рет (10 күн ішінде)	қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, гамма қуаттылығыны дозасы.
№1	Оңтүстік промзона		қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, гамма қуаттылығыны дозасы.
№1	Акай кенті, Коркыт-Ата көшесі, 23А	үздіксіз режимде-әр 20 минут сайын	Қалқымалы бөлшектер(шаң),күкірт диоксіді,көміртегі оксиді, гамма қуаттылығыны дозасы.
№1	Төретам кенті, Муратбаев көшесі, 51 «А»	үздіксіз режимде-әр 20 минут сайын	Қалқымалы бөлшектері (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді,гамма қуаттылығыны дозасы. .
№1	Шиелі кенті, Есенов көшесі, 8	үздіксіз режимде-әр 20 минут сайын	күкірт диоксиді, азот диоксиді, көміртегі оксиді, озон.
№1	Арал қаласы, Бактыбай батыр 119	үздіксіз режимде-әр 20 минут сайын	күкірт диоксиді, азот диоксиді, көміртегі оксиді, озон.
№1	Әйтеке би кенті Ж.Нурмухамедулы 128	үздіксіз режимде-әр 20 минут сайын	күкірт диоксиді, азот диоксиді, көміртегі оксиді.

Бақылау бекеттері мен экспедициялық нүктелердің орналасу картасы

2 Қосымша

Қызылорда облысы жер үсті су сапасының тұстамалар бойынша ақпараты

Су объектісі және тұстама	Физика-химиялық параметрлердің сипаттамасы	
Сырдария өзені	Суының температурасы 16,4-19,6ºС, сутектік көрсеткіштің орташа мәні 6,3-7,6, суда еріген оттегінің концентрациясы 4,9-6,1 мг/дм^3, ОБТ5 орта есеппен 0,9 – 1,6 мг/дм^3, мөлдірлігі 21 см, иісі барлық бекеттерде 0 балл, кермектілік – 5,5-6,0 мг/дм^3	
Төменарық бекеті, 46 км от Түркестан қаласынан ОБ, ОҚО және Қызылорда облысы шекарасында	3 сынып	Сульфаттар – 144 мг/дм^3, магний – 30 мг/дм,^{3} жалпы темір – 0,12 мг/дм,^{3} мыс – 0,003 мг/дм^3 Сульфаттар, жалпы темір, мыс мен магний концентрациялары фондық сыныптан аспайды.
Қызылорда қаласы, 0,5 км қаладан жоғары, 12 км су бекетінен төмен	3 сынып	ХПК – 16 мг/дм^3, сульфаттар – 192 мг/дм^3, магний – 24 мг/дм^3, жалпы темір – 0,11 мг/дм,^{3} мыс – 0,002 мг/дм^3 Сульфаттар, магний, жалпы темір мен мыс концентрациялары фондық сыныптан аспайды.
Қызылорда қаласы, 3 км қаладан төмен, 24,8 км су плотинасынан төмен	3 сынып	Сульфаттар – 216 мг/дм^3, магний – 24 мг/дм^3 Сульфаттар, магний концентрациялары фондық сыныптан аспайды.
Жосалы кенті, су бекетінде	3 сынып	Сульфаттар – 204 мг/дм^3, жалпы фосфор – 0,22 мг/дм^3 , мыс – 0,002 мг/дм^3, жалпы темір – 0,14 мг/дм^3 Сульфаттар, жалпы фосфор, мыс, жалпы темір концентрациялары фондық сыныптан аспайды.
Қазалы қаласы, қаланың ОБ бөлігінен 3 км, су бекетінде	3 сынып	ХПК – 18 мг/дм^3, сульфаттар – 168 мг/дм^3, магний – 36 мг/дм^3, жалпы фосфор – 0,28 мг/дм^3 , жалпы темір – 0,16 мг/дм^3, мыс – 0,002 мг/дм^3 Сульфаттар, магний, жалпы фосфор, мыс пен жалпы темір концентрациялары фондық сыныптан аспайды.
Қаратерең ауылы, су бекетінде	3 сынып	Минерализация – 1092,591 мг/дм^3, сульфаттар – 264 мг/дм^3, жалпы темір– 0,15 мг/дм^3, магний – 24 мг/дм^3, Сульфаттар, жалпы темір, минерализация мен магний концентрациялары фондық сыныптан аспайды.
Арал теңізі		Суының температурасы 8,2ºС, сутектік көрсеткіштің орташа мәні 6,8, суда еріген оттегінің концентрациясы 4,9 мг/дм^3, ОБТ5 орта есеппен 1,2 мг/дм^3, мөлдірлігі 21 см, иісі барлық бекеттерде 0 балл, кермектілік – 10,5 мг/дм^3

3 Қосымша

Кызылорда облысының аумағындағы көлдердің жер үсті сулары сапасының нәтижелері

№	Ингредиентердіңатауы	Өлшем бірлігі	Қазан, 2026 ж
			Арал теңізі
1	Көзбен шолу		таза
2	Температура	°С	8,2
3	Су деңгейі		40,27
4	Қалқыма заттар	мг/дм3	4,2
5	Сутегі көрсеткіші		6,8
6	Еріген оттегі	мг/дм3	4,9
7	Мөлдірлігі	см	21
8	Су иісі	балл	0
9	ОБТ5	мг/дм3	1,2
10	ОХТ	мг/дм3	13
11	Гидрокарбонаттар	мг/дм3	219,8
12	Кермектік	мг-Экв/л	10,5
13	Минерализация	мг/дм3	1245,984
14	Натрий +Калий	мг/дм3	568,912
15	Құрғақ қалдықтар	мг/дм3	1215
16	Кальций	мг/дм3	36,07
17	Магний	мг/дм3	18
18	Сульфаттар	мг/дм3	288
19	Хлоридтер	мг/дм3	115,2
20	Фосфаттар	мг/дм3	0,28
21	Жалпы фосфор	мг/дм3	0,036
22	Нитритті азот	мг/дм3	0,022
23	Нитратты азот	мг/дм3	0,07
24	Жалпы темір	мг/дм3	0,14
25	Тұзды аммоний	мг/дм3	0,11
26	Мыс	мг/дм3	0,002
27	Ұшқыш фенол	мг/дм3	0
28	Мұнай өнімдері	мг/дм3	0,01

4 Қосымша

Анықтама бөлімі

Елді – мекен ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары (ШЖШ)

Қоспаның атауы	ШЖШ мәні, мг/м3		Қауыпты класы
	Максималды бір реттік ШЖШ$_м$	орта-тәуліктік (ШЖШо.т)	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азот оксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м^3	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқымалы заттар (шаң)	0,5	0,15	3
РМ 10 қалқымалы бөлшектер	0,3	0,06	
РМ 2,5 қалқымалы бөлшектер	0,16	0,035	
Хлорлысутек	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Күшән	-	0,003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қорғаысын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Лүкіртсутегі	0,008	-	2
Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлысутек	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалықжәнеауылдықелдімекендердегіатмосфералықауағақойылатынгигиеналықнормативтер» (2022жылғы2тамызСанПин№ ҚР ДСМ-70)

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градации	Загрязнение атмосферного воздуха	Показатели	Оценка за месяц
I	Төмен	СИ ЕЖҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңке	СИ ЕЖК, %	2-4 1-19
III	Жоғары	СИ ЕЖК, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары	СИ ЕЖК, %	›10 ›50

«Қазақстан Республикасы атмосфералық ауасының ластануы мониторингісін ұйымдастыру және жүргізу» нұсқаулық-әдістемелік құжаты (15№07№2025 ж. №624-Ө бұйрығына 1-қосымша).

Су пайдалану кластарын суды пайдаланудың санаттары (түрлері) бойынша саралау

Суды пайдалану класы	Тазалау мақсаты/түрі	Су пайдалану кластары					
		1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып	5 сынып	6 сынып
Су экожүйелерінің қызметі	-	+	+	-	-	-	-
Балық өсіру/ихтиофаунаны қорғау	Албырт балық	+	+	-	-	-	-
	Тұқы балық	+	+	+	-	-	-
Ауыз су-шаруашылық сумен жабдықтау және тамақ өнеркәсібі кәсіпорындарын сумен жабдықтау	Қарапайым өңдеу	+	+	-	-	-	-
	Дағдылы өңдеу	+	+	+	-	-	-
	Қарқынды өңдеу	+	+	+	-	-	-
Мәдени-тұрмыстық су пайдалану	Туризм, спорт, демалыс, шомылу	+	+	+	-	-	-
Суару	Дайындықсыз	+	+	+	+	-	-
	Тұндыру карталарын пайдалану кезінде	+	+	+	+	+	-
Өнеркәсіптік су пайдалану	Технологиялық процестер, салқындату процестері	+	+	+	+	+	-
Гидроэнергетика	-	+	+	+	+	+	+
Су көлігі	-	+	+	+	+	+	+
Тау-кен өндірісі	-	+	+	+	+	+	+

Ескертпе:

"+ " – судың сапасы мақсатын қамтамасыз етеді;

"- "- судың сапасы мақсатын қамтамасыз етпейді.

Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесі (ҚР СРИМ 04.06. 2025 жылғы № 111-НҚ бұйрығы).

Радиациялық қауіпсіздік нормативі*

Нормаланатын шамалар	Доза шектері
Тиімді доза	Халық
	Кез келген кезекті 5 жыл үшін жылына орташа 1 мЗв, бірақ жылына 5 мЗв – тен артық емес

** Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге Санитарлық-эпидемиологиялық талаптар*

Топырақты ластаушы зиянды заттар шоғырларының шекті жол берілген мөлшер

Заттыңатауы	**Шектіруқсатетілгеншоғыр (бұдан әрі - ШРШ),топырақтағымг/кг**
Қорғасын (жалпынысан)	32,0
Хром (жылжымалынысан)	6,0
Күшәла (жалпынысан)	2,0
Сынап (жалпынысан)	2,1

* Тіршілікетуортасыныңқауіпсіздігінегигиеналықнормативтердібекітутуралы " ҚазақстанРеспубликасыДенсаулықсақтауМинистрінің 2021 жылғы 21 сәуірдегі № ҚР ДСМ-32 Бұйрығы

«КАЗГИДРОМЕТ» РМК ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ФИЛИАЛЫ

МЕКЕН ЖАЙЫ:

ҚЫЗЫЛОРДА ҚАЛАСЫ
БӨКЕЙХАНКӨШЕСІ51А
ТЕЛ. 8-(7242)-23-85-73

E MAIL:INFO_KZO@METEO.KZ